

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Habilitantka/autorka: *PhDr. Angela Almašiová, PhD.*

Názov habilitačnej práce: *Sociálna opora a subjektívna pohoda ako prediktory vybraných foriem rizikového správania*

Oponent: *doc. PhDr. Ladislav Vaska, PhD.*

Posúdenie aktuálnosti témy práce

Predmetná oblasť sociálnej práce je v našich podmienkach málo frekventovanou a vedecky spracovávanou témou a aj z tohto dôvodu oceňujem výber témy a rozbor dvoch podstatných prediktorov vybraných foriem rizikového správania. Výber témy možno považovať za aktuálny, unikátny s potenciálom priniesť moderné impulzy do teórie a praxe v oblasti behaviorálnych závislostí rámcovanú sociálnou prácou, a tým aj skvalitňovať vedný odbor sociálna práca.

Posúdenie formálnej stránky práce

Habilitačná práca spĺňa po formálnej stránke požiadavky stanovené pre tento typ kvalifikačnej práce, má 172 strán, vrátane abstraktov v slovenskom aj anglickom jazyku, úvodu, obsahu, záveru a príloh. Zároveň práca obsahuje aj zoznam tabuliek, grafov a schém, ktorý však nie je uvedený v obsahu práce. Tabuľka a schémy vhodne dopĺňajú a ozrejmujú predkladaný text a autorka sa korektne v texte práce na tabuľky, grafy a schémy odvoláva. Pravopis a štylistika sú na veľmi dobrej úrovni, autorka používa v celej práci vedecký jazyk. Súčasťou práce je aj jedna príloha – dotazník.

Posúdenie odbornej úrovne habilitačnej práce

Habilitačná práca je spracovaná na veľmi dobrej úrovni, najmä jej druhá časť práce, ktorá prináša výskumné zistenia z oblasti sociálnej opory a subjektívnej pohody ako prediktorov vybraných foriem rizikového správania.

Habilitačná práca sa skladá z troch obsahovo hodnotných kapitol, ktoré na seba logicky nadväzujú a sú proporčne vyvážené. Jednotlivé kapitoly sú jasné a prehľadné, definované pojmy a práca s literatúrou je na veľmi dobrej úrovni. Autorka v prvej časti habilitačnej práce spracovala a porovnávala teoretické východiská a prístupy/koncepty, ktoré sú v súlade s názvom a cieľom práce, ktorý si v úvode práce stanovila. Vychádzajúc práve zo stanoveného cieľa práce autorka v prvej kapitole konceptualizuje základné pojmy: sociálna opora a subjektívna pohoda. V tejto časti práce by som prijal analytickejšie spracovanie týchto pojmov a najmä ich prepojenie na teórie sociálnej práce. Na druhej strane je však potrebné upozorniť na fakt, že to nebolo cieľom habilitačnej práce a je možné konštatovať už na tomto mieste, že sa autorke práce stanovený cieľ podarilo naplniť.

Z pohľadu oponenta teoretická časť práce mierne zaostáva za časťou empirickou. Isté rezervy vnímam najmä v kapitole 1.7 Subjektívna pohoda, kde by som očakával väčší a analytickejší priestor venovaný tejto oblasti. Čitateľ sa však v teoretickej časti habilitačnej práce dozvie všetko podstatné k téme a autorka prijateľne a zrozumiteľne otvára priestor pre empirickú časť, ktorá je spracovaná na vynikajúcej úrovni a oceňujem aj výber dvoch významných oblastí (relevantných pre sociálnu prácu), ktoré predikujú konzistentnosť textu s focusom na podstatu skúmaných javov.

Oceňujem, že autorka predstavila niekoľko modelov sociálnej opory a najmä výskumné nástroje, ktoré boli použité na skúmanie predmetného javu (a v rôznych súvislostiach). Pracuje s významnými výskumnými štúdiami a syntetizuje konkrétne nástroje na meranie sociálnej opory, ktorými predstavuje „čo a ako“ bolo skúmané v ostatných rokoch, čím prináša veľmi zrozumiteľný prehľad a odôvodnenie jej výskumného zámeru. Podobne pristupuje aj k ďalšiemu dôležitému (vybranému) prediktoru, a tým je subjektívna pohoda, ktorá však (ako už bolo uvedené vyššie) by si zaslúžila hlbšie teoretické spracovanie. Následne autorka v druhej kapitole predstavuje rizikové správanie adolescentov so zameraním na užívanie návykových látok a problematické používanie internetu. Výber dvoch rizikových foriem správania adolescentov je plne v súlade s názvom a cieľom práce. V uvedenej kapitole (č. 2) sa okrem vymedzenia vybraných rizikových foriem správania autorka hlbkovo venuje dôsledkom rizikového správania spojeného s vybranými formami správania (užívanie návykových látok a nadmerné používanie internetu). Oceňujem, že v tejto časti práce autorka nazerá na tému nielen z relevantnej odbornej spisby monografického charakteru, ale i z pohľadu významných organizácií a ich výstupov z drogovej problematiky, ktoré dotvárajú komplexný pohľad na teoretický background habilitačnej práce a skúmaných sociálnych fenoménov, ktoré autorka analyzuje, interpretuje a diskutuje v empirickej časti. Výskumné otázky a výskumné ciele sú logické a naplniteľné. Autorka používa náročnejšie matematicko-štatistické postupy s logickou interpretáciou získaných dát, ktorej predchádza kvalitná analýza. Výskumné zistenia autorka vizualizuje (prostredníctvom tabuliek, grafov a najmä dendogramov), čo dodáva práci aj „oku lahodiaci punc“, no najmä prehľadne a zrozumiteľne spracované dáta. Je potrebné však (v porovnaní s vizuálnom stránkou) oceniť aj kvalitatívnu stránku výskumu a najmä výsledky, ktoré autorka konfrontuje s relevantnými výskumnými štúdiami, ktoré v záveroch zhŕňa do hodnotných výstupov a následne v poslednej časti navrhuje odporúčania pre prax, ktoré sú identifikovateľné aj „citelné“, no autorka ich explicitne nekomunikuje v zmysle konkrétnych krokov ako predmetné výsledky zaviesť do teórie a praxe. Prosím pri obhajobe formulovať konkrétne zmeny/návrhy – napr. v legislatíve, vo vzdelávaní a pod.

Habilitačná práca prináša množstvo relevantných a doposiaľ nepublikovaných poznatkov z oblasti behaviorálnych závislostí. Má okrem iného aj vzdelávaciu intenciu, čím sa stáva prínosom aj v rámci rozvoja vysokoškolského vzdelávania nielen pre vedné odbory, ktoré možno zaradiť do oblasti spoločensko-behaviorálnych vied, ale i pre vedné odbory z oblasti pedagogických, zdravotníckych ekonomických, či iných vied.

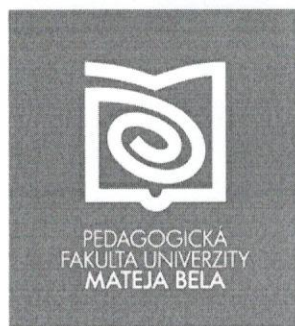
Posúdenie práce s odbornou literatúrou

Práca s odbornou literatúrou je na veľmi dobrej úrovni, autorka používa a pracuje s množstvom relevantných, aktuálnych a rôznorodých (domácich aj zahraničných) zdrojov k danej problematike.

Posúdenie vlastného vkladu autorky

Vynikajúca úroveň práce s odbornou spisbou sa odzrkadlila aj v texte práce a vo vlastnom vklade autorky predkladanej habilitačnej práce. V celej práci je identifikovateľná niekoľkoročná vedecká práca autorky

a zároveň aj jej výrazná angažovanosť v riešenej problematike, čo potvrdzuje aj svojou publikačnou činnosťou, keď mnohé doterajšie (súvisiace) publikačné výstupy habilitantka uvádza aj v zozname bibliografických odkazov. Vlastné komentáre a interpretácie sú súčasťou celej práce a mnohé svoje konštatovania autorka podporuje výsledkami iných relevantných výskumov a tvrdeniami renomovaných autorov a autoriek.

Výsledky a prínos habilitačnej práce

Predkladaná habilitačná práca prináša hodnotné výsledky pre sociálnu prácu - pre jej špecifickú oblasť, ktorou je sociálna práca v oblasti závislostí a najmä (sociálna) prevencia rizikového užívania návykových látok a excesívneho užívania internetu (nielen) u adolescentov. Výstupy sú užitočné nielen pre teóriu, ale aj prax sociálnej práce a zároveň je možné identifikovať aj jej prínos pre oblasť vzdelávania v odbore s prienikom do iných vedných oblastí a odborov. PhDr. Angela Almašiová, PhD. svojou habilitačnou prácou prejavila schopnosť kriticky a najmä vedecky uvažovať, čím potvrdila svoju poctivú niekoľkoročnú vedeckú prácu, ktorá je prínosom pre vedný odbor, v ktorom habilituje.

Otázky pre autorku habilitačnej práce pri obhajobe

1. Ktorý výsledok/zistenie pri tvorbe habilitačnej práce autorku najviac prekvapil a zároveň odborne obohatil? Prosím o zodpovedanie otázky s prienikom to teórie sociálnej práce a vzdelávania v sociálnej práci.
2. Aké prínosy v oblasti prevencie v sociálnej práci by autorka formulovala na základe vlastných zistení a kde (a v čom) vníma autorka najväčšie limity v realizácii odporúčaní pre prax a v dosiahnutí „dokonalej praxe“ sociálnej práce v oblasti behaviorálnych závislostí focusovaných na adolescentov a ich rodiny, príp. ďalších aktérov problematiky?
3. Autorka práce realizovala výskum v čase pred pandemiou COVID-19. Má autorka aktuálne informácie o tom ako sa skúmaný jav vyvíjal v čase pandémie? Čo sa podľa autorky výrazne zmenilo? Prosím pri obhajobe o konfrontáciu názoru/tvrdení s najnovšími relevantnými výskumami v problematike.

Záver

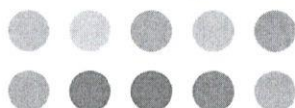
Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že habilitačná práca na tému „*Sociálna opora a subjektívna pohoda ako prediktory vybraných foriem rizikového správania*“ spĺňa ako po formálnej, tak i obsahovej stránke požiadavky kladené na tento typ kvalifikačnej práce. Považujem ju za kvalitne spracovanú, prínosnú a rozvíjajúcu odbor habilitačného a inauguračného konania. **Odporúčam** habilitačnú prácu k obhajobe a zároveň **navrhujem** komisii pre habilitačné konanie a následne Vedeckej rade FSVaZ UKF v Nitre, aby po úspešnej obhajobe **udelila** PhDr. Angele Almašiovej, PhD. vedecko-pedagogický titul:

„docent (doc.)“

v študijnom odbore 33. Sociálna práca.

V Bratislave dňa 20. mája 2022

doc. PhDr. Ladislav Vaska, PhD.
/Katedra sociálnej práce, Pedagogická fakulta,
Univerzita Matejka Bela v Banskej Bystrici/

Univerzita Matejka Bela v Banskej Bystrici
Pedagogická fakulta
Ružová 13, 974 11 Banská Bystrica

E-mail: pdf@umb.sk
Tel.: +421 48 446 42 22
www.pdf.umb.sk
IČO: 302 32 295